

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)
SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)
SSA Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku wierzyciela A. W.
o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu
przeciwko małżonce dłużnika – U. C.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 listopada 2011 r.,
zażalenia U. C. na orzeczenie o kosztach
zawarte w pkt 2 postanowienia Sądu Okręgowego
z dnia 27 października 2010 r.,

odrzuca zażalenie.

Uzasadnienie

W postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2010 r. Sąd Rejonowy uwzględnił wniosek wierzyciela i nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty wydanemu przez ten Sąd w sprawie sygn. akt I Co 750/09 oraz zasądził od uczestniczki postępowania – małżonki dłużnika, na rzecz wierzyciela kwotę 110 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Na skutek zażalenia uczestniczki, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił wniosek oraz postanowił nie obciążać wierzyciela obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz uczestniczki.

Zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w instancji odwoławczej wniosła uczestniczka, domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia we wskazanej części i zasądzenia od wierzyciela na jej rzecz kosztów poniesionych przez nią w postępowaniu przez Sądem Okręgowym oraz zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje :

Z art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c. wynika, że zażalenie do Sądu Najwyższego może być wniesione tylko w ściśle określonych wypadkach. Zgodnie z punktem drugim paragrafu pierwszego tego artykułu zażalenie wchodzi w rachubę w odniesieniu do postanowienia sądu drugiej instancji w zakresie kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji.

Z przytoczonego przepisu wynika jednoznacznie, że dotyczy on „kosztów procesu”. Sformułowanie to wskazuje zatem wyraźnie, że chodzi o koszty postępowania sądowego związanego z rozpatrywaniem sprawy wszczętej w wyniku powództwa. Skoro tak, to należy podkreślić, że zgodnie z art. 13 § 2 k.p.c., jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w tym kodeksie. Formuła art. 13 § 2 k.p.c. wyraźnie wobec tego wskazuje, że w postępowaniu

klauzulowym zastosowanie art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., mogłoby być tylko odpowiednie.

Stosownie do ogólnie przyjętego w orzecznictwie i w doktrynie pojmowania zasad „odpowiedniego” stosowania przepisów, niektóre z nich znajdują zastosowanie wprost, bez żadnych modyfikacji i zabiegów adaptacyjnych, inne tylko pośrednio, a więc z uwzględnieniem konstrukcji, istoty i odrębności postępowania, w którym znajdują zastosowanie, a jeszcze inne nie będą mogły w ogóle być wykorzystane. Stosowanie „odpowiednie” oznacza w szczególności niezbędną adaptację (i ewentualnie zmianę niektórych elementów) normy do zasadniczych celów i form danego postępowania, jak również pełne uwzględnienie charakteru i celu danego postępowania oraz wynikających stąd różnic w stosunku do uregulowań, które mają być zastosowane (zob. np. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 15 września 1995 r., III CZP 110/95, OSNC 1995, z. 12, poz. 177).

Postępowanie o nadanie klauzuli wykonalność, również przeciwko małżonkowi dłużnika, nie jest w kodeksie postępowania cywilnego ukształtowane jako postępowanie samodzielne, niezależne od postępowania egzekucyjnego. Jakkolwiek postępowanie to łączy obie fazy postępowania cywilnego, rozpoznawczego i egzekucyjnego, co nadaje mu pewną samodzielność jednakże, uwzględniając systematykę kodeksu postępowania cywilnego, nie można nie dostrzec, że jest ono usytuowane w ramach postępowania egzekucyjnego

Pomocniczy, w odniesieniu do postępowania egzekucyjnego, charakter postępowania klauzulowego powoduje, że nie przystaje do niego pojęcie „kosztów procesu”. Stosowanie „odpowiednie” oznaczałoby w tym więc wypadku potrzebę dokonania wykładni rozszerzającej art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. Powołany przepis, względu na pozycję ustrojową Sądu Najwyższego i jego konstytucyjną rolę, musi być jednak traktowany jako przepis wyjątkowy, a jako taki – podlega wykładni restryktywnej, co tym samym oznacza, że nie ma zastosowania w postępowaniu klauzulowym. W tym zakresie podzielić należy stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 11 maja 2011 r., I CZ 127/10 (niepubl.).

W świetle powyższego zażalenie na orzeczenie sądu drugiej instancji o kosztach postępowania było niedopuszczalne, wobec czego na podstawie art. 373 w związku z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono, jak na wstępie.